

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Pavla Molka (soudce zpravodaj) a soudců Petra Mikeše a Lenky Bursíkové v právní věci žalobce: **A. N.**, zast. Mgr. Hanou Bočkovou, advokátkou se sídlem Nádražní 308/3, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2024, č. j. OAM-472/BA-BA01-ZA19-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 11. 2025, č. j. 62 Az 36/2024-89,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Haně Bočkové, advokátce, **se přiznává** za řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 9 475 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je příslušníkem Arménské republiky. Podle obsahu správního spisu na území ČR poprvé vstoupil v roce 1991. Do Arménie se vrátil pouze jednou na pohřeb otce. Je rozvedený a má dvě děti, které jsou státními příslušníky ČR. Opakovaně byl ve výkonu trestu za páčání různorodé trestné činnosti.

[2] V roce 2018 žalobce poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný mu rozhodnutím ze dne 24. 8. 2018 neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Dále dospěl k závěru, že žalobci nelze udělit ani doplňkovou ochranu pro existenci důvodů dle § 15a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, s poukazem na jeho dřívější trestnou činnost. V roce 2024 žalobce podal svou druhou žádost, a to poté, co jej Policie ČR zajistila za účelem správního vyhoštění. Žalovaný opakovanou žádost shledal nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, takže zastavil řízení dle jeho § 25 písm. i). Podle žalovaného žalobce zčásti

uváděl shodné důvody jako v první žádosti a zčásti nové. Nově tvrdil, že byl několikrát operován kvůli perforaci střev a nyní má potíže s vyprazdňováním. Má obavu z aktuální situace v Arménii, povolání do armády a že se bojí o osud své hendikepované dcery, která je údajně od 13 let týrána svou matkou. Ohledně bezpečnostní situace v Arménii žalovaný uvedl, že konflikt o Náhorní Karabach byl *de facto* ukončen. Arménie je v současnosti označována za bezpečnou zemi původu. Povolání do vojenské služby je obecně legitimním požadavkem státu, ale v žalobcově případě je pouze hypotetické. Žalobcovo tvrzení o nutnosti pomoci dceři šlo považovat za formálně novou skutečnost, jelikož dcera dosáhla věku 13 let až po pravomocném rozhodnutí žalovaného o první žádosti. Přesto je žalovaný označil za účelové. Většinu dceřina života byl totiž žalobce ve výkonu trestu a nevěnoval se její výchově. Jen od doby podání první žádosti byl šestkrát odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Žalovaný neshledal u žalobce důvody hodné zvláštního zřetele. Dozvěděl-li se žalobce o možném týrání dcery, měl to ohlásit příslušným orgánům.

[3] Žalobce proti druhému rozhodnutí žalovaného brojil žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Dle krajského soudu prostá tvrzení, že žalobce několikrát podstoupil operaci kvůli perforaci střev, nepředstavovala nové skutečnosti, na nichž lze založit opakovanou žádost. Jeho zdravotní obtíže nebyly tak zásadního charakteru, aby se jimi musel žalovaný blíže zabývat, nebyly ani důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud souhlasil s žalovaným, že žalobcův vztah k dceři a ČR má právě kvůli závažné trestné činnosti značné trhliny. Žalobcova tvrzení, že je v ČR dlouhodobě usazeným migrantem, nepovažoval pro posouzení opakované žádosti za relevantní. Není vyloučeno, aby žalobce využil některý z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Nepřisvědčil ani námitce ohledně neumožnění vyjádřit se k podkladům rozhodnutí žalovaného, jelikož z obsahu správního spisu plyne, že tuto možnost měl. Žalovaný v tomto směru nijak nepochybil.

[4] Krajský soud se ztotožnil rovněž s posouzením žalovaného ohledně aktuální situace v Arménii. Z dostupných informací nic nenasvědčuje tomu, že by se schylovalo k vojenskému napadení Arménie. Dokazování doplnil o zprávy z roku 2024 a 2025, dle nichž Arménie a Ázerbájdžán dokončily jednání o mírové smlouvě. Z těchto skutečností dovodil, že od první žalobcovy žádosti nedošlo v zemi původu k zásadní negativní změně odůvodňující přípustnost opakované žádosti. K žalobní námitce uplatněné po uplynutí lhůty, že se žalovaný nezabýval konkrétní oblastí S., ze které pochází žalobce, krajský soud uvedl, že tyto skutečnosti netvrdil v opakované žádosti. Z dostupných podkladů nijak neplynulo, že by docházelo k eskalacím napětí v této oblasti.

[5] S ohledem na bezpečnostní situaci v Arménii považoval krajský soud v souladu s žalovaným žalobcovy obavy z povolání do armády za zcela hypotetické. Ani námitka zásahu do rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) není důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Dlouhodobý pobyt žalobce na území ČR a skutečnost, že má dítě, nepředstavuje vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Za nedůvodnou označil rovněž námitku, že se žalobce blíží věku zranitelné osoby dle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Z ničeho neplyne, že by měl být zranitelnou osobou. Krajský soud dodal, že navrhované dokazování (žalobcův výslech) neprovedl pro jeho nadbytečnost. Jeho provedením nemohl být zjištěn rozhodný skutkový stav. Totožně zdůvodnil neprovedení navrhované zdravotnické dokumentace, záznamů Policie ČR a výpisu z rejstříku trestů matky žalobcovy dcery, neboť šlo o irelevantní důkazy.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Stěžovatel současně požádal NSS o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[7] Přesah vlastních zájmů stěžovatel shledává v tom, že na území ČR pobývá již 33 let. Má zde sociální, rodinné a ekonomické vazby. V zemi původu nemá příbuzné. Nemá se kam vrátit. V ČR má dvě děti, dospělého syna a dceru, která je odkázaná na invalidní vozík. Stěžovatel se nesnaží pouze o legalizaci svého pobytu, jeho zájmy jsou širší. Má obavu o svoji rodinu. Kasační stížností tak nesleduje pouze své zájmy.

[8] Stěžovatel tvrdí, že v opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedl nové skutečnosti, které nemohl uplatnit v první žádosti. Po prvním správním řízení se dozvěděl, že matka jeho dcery je drogově závislá a „prodává“ dceru, aby si vydělala na nákup drog. Dcera je invalidní a duševně nemocná. Stěžovatel se s ní nevidá denně, avšak po tom, co se o těchto skutečnostech dozvěděl, dostal o ni strach. Jedná se o další důvod pro setrvání na území ČR. K odůvodnění krajského soudu, že se stěžovatel namísto péče o dceru věnoval trestné činnosti, uvedl, že své tresty již vykonal a nehodlá se ke své minulosti vracet. Krajský soud se s touto nově tvrzenou skutečností vypořádal zcela nedostatečně. Žalovaný se měl zabývat tím, zda nemůže nuceným přesunem stěžovatele dojít k porušení čl. 8 Úmluvy. Neučinil tak a stěžovatelova tvrzení označil za účelová. Napadený rozsudek trpí nezákonností, jelikož krajský soud nesprávně posoudil splnění podmínek pro zastavení řízení žalovaným.

[9] Krajský soud nesprávně posoudil rovněž druhou podmínku pro zastavení řízení, a to, zda nedošlo v zemi původu k zásadním změnám. Stěžovatel by mohl v případě svého návratu obdržet povolávací rozkaz do armády. Žalovaný tuto obavu označil za zcela hypotetickou. Krajský soud ani žalovaný však nevycházel z aktuálních informací o zemi původu. Zpráva z roku 2025 pouze obsahově kopíruje starší zprávu. Žalovaný uzavřel, že konflikt o Náhorní Karabach je ukončen a nehrozí eskalace dalšího konfliktu. Obstaral-li by si žalovaný zprávy ze zahraničních zdrojů, dospěl by patrně k opačnému závěru. Ostatně tato jeho povinnost plyne zejména z čl. 42 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice). Žalovaný však své závěry založil pouze na českých zdrojích, přestože například britské zdroje nedoporučují cestování do Arménie a uvádějí, že konflikt není zcela u konce. Stěžovatel nesouhlasí s aplikací institutu bezpečné země původu dle vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška č. 328/2015 Sb.“), neboť přezkum stavu v těchto zemích neprobíhá v pravidelných intervalech.

[10] Žalovaný rozhodoval na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu, jenž nemá oporu ve správním spise. Nedostatečně posoudil otázku zranitelnosti a zdravotního stavu stěžovatele, jenž může představovat důvod hodný zvláštního zřetele. Krajský soud měl proto rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost. Stěžovatel má různé zdravotní

komplikace, kvůli nimž musí chodit na pravidelné lékařské kontroly. Krajský soud k tomu však uvedl, že ve správním řízení neuplatnil námitky týkající se jeho zdravotního stavu.

[11] Stěžovatel také vytýká krajskému soudu neprovedení navrhaných důkazů, zejména jeho výslechu. V něm mohl stěžovatel přiblížit soudu své obavy z návratu do vlasti. V důsledku této procesní vady byl stěžovatel zkrácen na svém právu osobně se vyjádřit k věci před soudem. Krajský soud však provedení dalšího dokazování označil za irelevantní, čímž zatížil napadený rozsudek vadou dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel v opakované žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by byla důvodem pro opětovné vedení správního řízení a hodnocení stěžovatelových obav z návratu do vlasti. Napadený rozsudek je srozumitelný, zákonný a souladný s judikaturou NSS. Navrhuje, aby NSS nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek, jelikož návrh nenaplnuje podmínky dle § 73 odst. 2 s. ř. s. Dále navrhuje kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout pro nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] NSS posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.

[14] Stěžovatel vznáší v kasační stížnosti několik námitek. NSS je pro přehlednost shrnuje následovně:

- 1) žalovaný rozhodoval na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu, nedostatečně posoudil otázku zranitelnosti a stěžovatelova zdravotního stavu, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, pro kterou jej měl krajský soud zrušit;
- 2) žalovaný se nezabýval tím, zda nebude nuceným přesunem stěžovatele porušen čl. 8 Úmluvy;
- 3) žalovaný při posuzování situace v zemi původu vycházel pouze z českých zdrojů a neobstaral si žádné zahraniční podklady, které dospívají k odlišným závěrům; stěžovatelovy obavy z povolání do armády nesprávně označil za hypotetické;
- 4) napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, jelikož krajský soud neprovedl stěžovatelem navrhané důkazy (jeho výslech) a tím zkrátil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces;
- 5) krajský soud nesprávně posoudil otázku naplnění podmínek pro zastavení řízení žalovaným, a to tím, že se nedostatečně vyjádřil k nově tvrzené skutečnosti stěžovatelových obav o dceru;
- 6) krajský soud ani žalovaný nevycházeli z aktuálních informací o zemi původu, v kontextu posouzení podmínky, zda nedošlo v Arménii k negativní změně od doby podání první žádosti;

pokračování

7) stěžovatel nesouhlasí s aplikací institutu bezpečné země původu, jelikož tento seznam není pravidelně aktualizován.

Nepřípustné námitky

[15] Kasační stížnost lze podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost podaná z jiných důvodů je nepřijatelná dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Stěžovatel je povinen v kasační stížnosti reagovat na argumentaci krajského soudu a *kvalifikovaným způsobem* zpochybňovat právě jeho závěry (usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[16] První kasační námitka se týká namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel žalovanému vyčítá, že nezjistil dostatečně skutkový stav věci a nevěnoval se jeho zdravotnímu stavu a otázce zranitelnosti. Obdobnou námitku uplatnil již v posledních dvou odstavcích na straně 2 a prvním odstavci na straně 3 žaloby. Krajský soud na ni dostatečně reagoval v bodech 29 až 31 a v bodě 33 napadeného rozsudku. Uvedl, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, přičemž vycházel ze všech relevantních a dostupných podkladů. V bodě 30 krajský soud uvedl, že ze skutečností uvedených při podání opakované žádosti nešlo dospět k tomu, že by zdravotní obtíže „byly tak zásadního charakteru, že by bylo na místě se jimi blíže zabývat“. Navíc zdůraznil, že stěžovatel v opakované žádosti neuvedl své zdravotní obtíže jako důvody opakované žádosti. S těmito konkrétními závěry stěžovatel nyní nijak nepolemizuje. Tato námitka není přípustná.

[17] Druhou ze stejného důvodu nepřijatelnou námitkou stěžovatel vyčítá žalovanému, že se nevěnoval možným dopadům do jeho práva na rodinný a soukromý život dle čl. 8 Úmluvy v případě jeho vycestování. Rovněž tuto námitku stěžovatel zahrnul do žaloby (čtvrtý odstavec na straně 5 žaloby). Krajský soud na ni reagoval v bodě 48 rozsudku tak, že „rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu (mimo zcela výjimečné případy) zpravidla nepostačují pro udělení (doplňkové) ochrany“. Skutečnost, že zde stěžovatel pobývá dlouhou dobu a má nezletilé dítě, nepředstavuje sama o sobě vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Nutno dodat, že krajský soud se mimo jiné s touto námitkou vypořádal s přihlédnutím ke specifickému režimu přezkumu opakovaných žádostí, v němž soud zkoumá pouze naplnění zákonných podmínek pro zastavení řízení pro nepřijatelnost (body 24 až 27 napadeného rozsudku).

[18] V rámci třetí námitky, která je nepřijatelná, neboť neobsahuje polemiku se závěry krajského soudu, stěžovatel vytýká žalovanému, že si neobstaral zahraniční zdroje ohledně aktuální situace v Arménii a vystačil si pouze s podklady z českých zdrojů. Zároveň nesouhlasí s žalovaným, že by jeho obavy ohledně možného povolání do tamní armády byly pouze hypotetické. Rovněž tato tvrzení stěžovatel uplatnil již v žalobě (poslední dva odstavce na straně 3, vč. prvního odstavce na straně následující). Krajský soud potvrdil, že zdroje, z nichž vycházel žalovaný, byly dostatečné s ohledem na posouzení přípustnosti opakované žádosti. Krajský soud souhlasil se závěrem žalovaného ohledně hypotetické povahy stěžovatelových obav z povolání do armády, vzhledem k aktuální bezpečnostní situaci v Arménii (bod 47 napadeného rozsudku).

[19] NSS shledal, že všechny výše uvedené kasační námitky jsou shodné s námitkami žalobními a krajský soud je již řádně vypořádal, včetně odkazu na přílehlavou judikaturu

NSS. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že stěžovatel v těchto kasačních námitkách pouze obecně sporuje správnost závěrů žalovaného, aniž by reflektoval, jak se s již uplatněnou námitkou vypořádal krajský soud. Takto zopakovaná argumentace proto nepředstavuje *kvalifikovanou polemiku* se závěry krajského soudu, neboť z ní nelze dovodit, v čem krajský soud údajně pochybil. Tyto kasační námitky jsou nepřipustné.

Připustné námitky

[20] NSS nyní posoudí zbýlé přípustné kasační námitky.

[21] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem *podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele* (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pokud by tomu tak totiž nebylo, musela by být odmítnuta jako nepřijatelná. NSS přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[22] NSS shledal, že kasační stížnost není přijatelná, jelikož nebyl naplněn žádný z výše uvedených důvodů. Na stěžovatelovy námitky již nabízí dostatečnou odpověď ustálená judikatura NSS, na kterou odkazuje níže.

[23] Nejprve se NSS zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, kterou stěžovatel vytýká krajskému soudu neprovedení jím navrhovaných důkazů (jeho výslech), čímž porušil jeho právo na spravedlivý proces. Krajský soud se také prý nedostatečně vyjádřil k nově tvrzené skutečnosti, ohledně stěžovatelových obav o dceru.

[24] K problematice nepřezkoumatelnosti soudních i správních rozhodnutí se NSS již mnohokrát vyjádřil. Konstatování nepřezkoumatelnosti by mělo být vyhrazeno opravdu výjimečným případům, kdy není z odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec patrné hodnocení podstatných důvodů či skutečností (rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo též usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, bod 29).

[25] K námitce neprovedení navrhovaných důkazů krajským soudem NSS připomíná ustálenou judikaturu, podle níž soud není povinen provést veškeré navržené důkazy. Zároveň však platí, že pokud soud důkaznímu návrhu nevyhoví, musí takový postup přesvědčivě odůvodnit (rozsudek NSS ze dne 9. 11. 2006, č. j. 1 Azs 218/2004-89). Neakceptovat návrh na provedení lze mimo jiné u důkazu, který není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací potencií. Odmítnutí provedení důkazu může být také zdůvodněno jeho nadbytečností, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována v dosavadním řízení, bez důvodných pochybností postavena najisto (rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS, nebo náleznost Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2009, sp. zn. I. ÚS 118/09). Krajský soud v bodě 49 odůvodnění napadeného rozsudku objasnil, že stěžovatelem navrhovaný výslech považoval za nadbytečný, neboť jeho provedením „nemohl být zjištěn skutkový stav rozhodný pro posouzení věci“. Krajský soud v posuzované věci naplnil požadavky přezkoumatelného rozhodnutí. To rovněž platí ohledně otázky posouzení stěžovatelových obav o jeho dceru.

pokračování

Pokud stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost rozsudku v tom, že přezkoumal rozhodnutí žalovaného, které bylo nepřezkoumatelné pro nedostatečné zjištění skutkového stavu, je třeba připomenout závěry z bodu [16] nynějšího rozsudku, že krajský soud se s tvrzeným nedostatečným zjištěním skutkového stavu ze strany žalovaného přesvědčivě vypořádal, s čímž stěžovatel nijak přípustně nepolemizuje.

[26] Ohledně dalších stěžovatelových námitek je třeba připomenout, že opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany je přípustná, pokud cizinec uvedl nebo se objevily nové skutečnosti či zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince zkoumány v předchozím pravomocně ukončeném řízení (§ 11a odst. 1 zákona o azylu). V případě zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany pro nepřípustnost dle § 25 písm. i) zákona o azylu soud zkoumá pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. *„Důvody uváděnými žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést [...]“* (rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74). Účelem institutu nepřípustnosti opakované žádosti dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, který žalovaný v nyní projednávané věci aplikoval, je umožnit procesně efektivnější vyřízení žádosti v těch případech, kdy správní orgán již v rozhodnutí o první žádosti věcně přezkoumal důvody uváděné žadatelem a situace v zemi původu se nezměnila (rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2020, č. j. 1 Azs 396/2020-37, č. 4144/2021 Sb. NSS). Správní orgán může řízení o opakované žádosti zastavit, pokud *„1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany“* (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, bod 19). Věcně se žalovaný žádosti zabývá jen tehdy, jsou-li naplněny podmínky stanovené v § 11a odst. 1 zákona o azylu. V nyní posuzované věci žalovaný dospěl k závěru o nenaplnění podmínek pro věcné posouzení, což následně potvrdil také krajský soud.

[27] Pro přípustnost opakované žádosti je třeba, aby v konkrétním případě existovaly „nové skutečnosti nebo zjištění“, které musejí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Smyslem je na jedné straně umožnit nové posouzení v případech, kdy nové skutečnosti nebo zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na druhé straně zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (rozsudky NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, či ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 325/2019-16, č. 4012/2020 Sb. NSS). Institut opakované žádosti tudíž neslouží k doplňování předchozí žádosti ani ke zhojení nevyužití opravných prostředků proti meritornímu rozhodnutí. Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, *„kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté“* (rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009-65).

[28] Stěžovatel uplatnil v opakované žádosti dvě skutečnosti, které lze potenciálně označit za „nové“. Zaprvé tvrdil, že se v době po vydání prvního rozhodnutí žalovaného dozvěděl o tom, že drogově závislá matka jejich dceru „prodává“, aby si vydělala na drogy. Stěžovatel

má o svou dceru strach a chce ji v případě setrvání na území ČR před její matkou uchránit. Druhá se týkala obav z aktuální situace v Arménii a povolání do armády. Tyto skutečnosti dle něho měly založit důvodnost meritorního přezkumu jeho žádosti.

[29] Žalovaný ve čtvrtém odstavci na str. 4 napadeného rozhodnutí uvedl, že tyto dvě „nové“ skutečnosti neodůvodňují opětovné vedení správního řízení. Rovněž krajský soud se povahou nově uvedených skutečností dostatečně zabýval v bodech 35 a 41 až 44 napadeného rozsudku. Tyto „nové“ skutečnosti nesvědčily dle názoru žalovaného a krajského soudu o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování či že mu hrozí vážná újma dle § 12 a § 14a zákona o azylu. Krajský soud se věnoval rodinné situaci stěžovatele i splnění výše specifikovaných podmínek pro zastavení řízení o opakované žádosti (k tomu blíže usnesení NSS ze dne 11. 12. 2025, č. j. 9 Azs 139/2025-53). Žalovaný ani krajský soud přitom nijak nevybočili z mantinelů stanovených judikaturou NSS vážící se k posuzování nových skutečností v rámci opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[30] Posuzováním soukromého a rodinného života, resp. změnou rodinné situace cizince, na území ČR ve věcech mezinárodní ochrany se zabýval rozšířený senát v usnesení ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, č. 4589/2024 Sb. NSS, v jehož bodě 49 uvedl, že *„mezinárodní ochrana má ze své podstaty chránit žadatele před nelidským či ponižujícím zacházením a újmou v zemi jeho původu“*. To znamená, že nemá chránit třetí osobu (zde stěžovatelovu dceru) před údajným zneužíváním ze strany její vlastní matky v České republice.

[31] K otázce bezpečnostní situace v Arménii se NSS rovněž již dříve několikrát vyslovil. Vzhledem k tomu, že Arménie je bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu (ve spojení s § 2 bodem 3 vyhlášky č. 328/2015 Sb.), bylo na stěžovateli, aby prokázal, že v jeho případě tento stát za takovou zemi nelze považovat, což znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).

[32] K námitce ohledně aktualizace údajů relevantních pro seznam bezpečných zemí původu NSS odkazuje na rozsudek ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022-56, č. 4410/2022 Sb. NSS, v němž uvedl, že *„povinnosti ministerstva nekončí tím, že jednou za rok podle § 86 odst. 4 zákona o azylu aktualizuje zprávu o bezpečnosti té či oné země. Pravidelný přezkum podle čl. 37 odst. 2 směrnice v sobě nese i povinnost soustavně sledovat situaci v zemích označených za bezpečné a v případě náhlých či významných změn zvážit přehodnocení bezpečnosti (...)“*. Stěžovatelovo tvrzení, že seznam bezpečných zemí původu není pravidelně aktualizován, však zůstalo pouze v obecné rovině. Stěžovatel blíže nenamítal, že by žalovaný jakkoliv neplnil výše uvedené povinnosti.

[33] NSS se ve své judikatuře opakovaně věnoval také otázce branné povinnosti. Ta totiž představuje jednu ze základních povinností osob vůči státu, jehož jsou občany. Požadavek státu na splnění této povinnosti, včetně případného zapojení do ozbrojeného konfliktu v rámci mobilizace za účelem ochrany svrchovanosti státu a jeho územní celistvosti, je zcela legitimní. K tomuto závěru NSS dospěl opakovaně i ve vztahu k Arménii (rozsudky NSS ze dne 19. 10. 2006, č. j. 3 Azs 396/2005-88, ze dne 18. 10. 2022, č. j. 1 Azs 172/2022-31, nebo ze dne 26. 2. 2025, č. j. 2 Azs 276/2024-36).

pokračování

[34] NSS uzavírá, že kasační stížnost je nepřijatelná, jelikož nebyl naplněn žádný z důvodů přijatelnosti. Na všechny vznesené otázky již existuje ustálená judikatura. Krajský soud se ani nedopustil zásadního pochybení, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zákonost zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany posoudil plně v souladu citovanou judikaturou NSS.

[35] Z důvodu procesní ekonomie NSS nerozhodoval zvlášť o stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ale namísto toho rozhodl o věci samé bezprostředně po obstarání všech podkladů potřebných k rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[37] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[38] Krajský soud ustanovil stěžovateli zástupkyni Mgr. Hanu Bočkovou, advokátku. Podle § 35 odst. 10 *in fine* s. ř. s. ustanovený zástupce v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Dle věty první téhož ustanovení hradí odměnu za zastupování a hotové výdaje ustanoveného advokáta stát. Již v řízení před krajským soudem ustanovená zástupkyně dostala odměnu za převzetí a přípravu zastoupení.

[39] V řízení před NSS ustanovená zástupkyně učinila jeden úkon právní služby, a to písemné podání ve věci samé, kterým byl sepsal kasační stížnosti dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve znění účinném od 1. 1. 2025, a půl úkonu, a to návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle jejího § 11 odst. 2 písm. a). Za jeden a půl úkon právní služby stěžovatelově zástupkyni náleží mimosmluvní odměna v celkové výši 6 930 Kč dle § 9 odst. 5 ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu. Dále zástupkyni stěžovatele náleží paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši dvakrát 450 Kč. Zástupkyně stěžovatele je plátkyní daně z přidané hodnoty. Souhrnná částka 7 830 Kč se proto zvyšuje o 21 % DPH, tj. o částku 1 644,3 Kč na celkovou zaokrouhlenou částku 9 475 Kč. Tato částka bude ustanovené zástupkyni vyplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. ledna 2026

Pavel Molek
předseda senátu